

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 12. januar 2024
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Emilie Green van de Ven
Sagsnr.: 2023-11242
Dok.: 3103282

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AI fra Folketingets Retsudvalg

Samrådsspørgsmål AI:

Vil ministeren give en status på iværksættelse af ordningen med omvendt fodlænke, jf. beretning over beslutningsforslag nr. B 78, folketingsåret 2022-23, 2. samling, herunder hvordan politiets it konkret spærrer for indførslen af den omvendte fodlænke, og vil ministeren redegøre for om ordningen med omvendt fodlænke i stedet kan indføres via Kriminalforsorgen, som det er tilfældet i Norge?

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Svar:

[Indledning]

Tak for ordet og tak for spørgsmålet.

Der ligger et meget vigtigt emne til grund for det spørgsmål, jeg skal besvare i dag.

Jeg vil derfor gerne starte med at understrege, at partnervold og stalking er noget, vi skal tage meget alvorligt og handle på for at beskytte ofrene.

Der er tale om forbrydelser, der rummer en dybt grænseoverskridende og uacceptabel adfærd, som er en voldsom belastning for ofrene.

Der blev under den tidligere regering med udspillet ”Bedre hjælp til ofre for stalking” taget et vigtigt skridt i forhold til at styrke indsatsen mod stalking. Der er bl.a. indført en særskilt stalkingbestemmelse i straffeloven.

Vi har også givet stalkingofre ret til at få beskikket en bistandsadvokat og til at blive underrettet, når deres stalker f.eks. får uledsaget udgang første gang eller prøveløslades. Der er også iværksat flere tiltag for at

sikre en helhedsorienteret indsats mod stalking på tværs af myndighederne.

Under den nuværende regering er der desuden sat ind for at styrke indsatsen over for bl.a. partnervold. Regeringen har således i juni 2023 lanceret en handlingsplan med en lang række initiativer. Initiativerne har bl.a. fokus på tidlig opsporing, hjælp til ofre, deres børn og udøvere, mere viden og bedre koordination.

Som en del af handlingsplanen har vi bl.a. afsat midler til at styrke Dansk Stalking Centers behandlingsskapacitet. Vi har også styrket Dialog mod Volds behandlingstilbud til personer, der udøver vold, og deres familier.

Vi er dog ikke i mål endnu. Vi har flere gange læst i medierne om personer, der gang på gang bryder tilhold og skaber frygt og utryghed hos ofret. Det er uacceptabelt, og noget vi skal handle på.

Det er vigtigt, at man som offer oplever, at der hurtigt bliver taget hånd om sagen, og at det har klare konsekvenser for den, der bryder et tilhold, begår partnervold eller stalking.

[Om den norske ordning og B 78 om en forsøgsordning med omvendt fodlænke i Danmark]

Samrådsspørgsmålet udspringer af beslutningsforslag nr. B 78 om iværksættelse af en ordning med omvendte fodlænke, som blev behandlet i Retsudvalget i foråret 2023. Der blev i beslutningsforslaget bl.a. henvist til en ordning, man har i Norge.

Som bekendt går den norske ordning ud på, at retten som supplement til f.eks. et tilhold kan pålægge den dømte at undergive sig elektronisk kontrol ved hjælp af en GPS-fodlænke, hvis det skønnes nødvendigt for, at forbuddet overholdes.

Kontrollen indebærer, at den dømte ikke må færdes i et geografisk afgrænset område – f.eks. i nærheden af offerets bopæl. Hvis den dømte bevæger sig ind i området, vil der gå en alarm hos politiet, der herefter kan rykke ud til stedet.

Som jeg også tilkendegav under 1. behandlingen af beslutningsforslag nr. B 78, kræver indførelsen af en forsøgsordning i Danmark et grundigt forarbejde. Det

gælder navnlig i forhold til it-understøttelsen af en sådan forsøgsordning.

Derfor blev vi i Retsudvalget også enige om, at der skal iværksættes en forsøgsordning med omvendt fodlænke i Danmark, når de juridiske, praktiske og økonomiske forhold tilsiger, at det kan ske.

[Om undersøgelsen af mulighederne for at indføre en forsøgsordning]

Som jeg også nævnte tidligere, vil en forsøgsordning forudsætte it-understøttelse, og det er netop it-understøttelsen, der udgør den væsentligste hindring i forhold til at kunne iværksætte en forsøgsordning.

Det er ingen hemmelighed, at politiet har væsentlige udfordringer på it-området.

Rigspolitiet har med baggrund i udfordringerne vurderet det nødvendigt at gennemføre en replanlægning af politiets it-portefølje, hvor en række projekter er blevet udskudt og nedlukket for at skabe plads til de mest kritiske projekter for dansk politi. Retsudvalget og

forligskredsen blev i maj 2023 orienteret herom og om prioriteringen af projekterne i den forbindelse.

Blandt de prioriterede projekter er blandt andet anskaffelsen af et nyt 112-system til at understøtte og modernisere politiets alarmcentraler. Politiet er også i gang med udviklingen af et system, som skal gøre det lettere og mere effektivt at koordinere og styre tilgængeligt personale og materiel og dermed højne politiets operative opgavevaretagelse – både i den daglige disponering, men også ved større hændelser såsom et terrorangreb.

Politiets it-udfordringer sætter begrænsninger for, hvad politiet kan iværksætte af nye projekter og tiltag, der kræver it-understøttelse.

Rigspolitiet har i forlængelse heraf oplyst, at gennemførelse af det it-mæssige forarbejde vedrørende omvendte fodlænker først vil kunne ske, når der er tilstrækkelig fremdrift i arbejdet med Rigspolitiets mest kritiske it-projekter. At sikre fremdrift i de mest kritiske projekter var netop formålet med den replanlægning af it-udviklingsporteføljen, som Rigspolitiet gennemførte.

Det betyder, at politiet lige nu vurderer, at de ikke har kapacitet til at foretage en forundersøgelse af, hvad et it-projekt med omvendte fodlænker vil kræve.

Rigspolitiet har oplyst, at de i løbet af 1. halvår af 2024 vil vurdere, om det er nødvendigt at gennemføre en fornyet prioritering af it-udviklingsporteføljen, herunder om der er rum til at indoptage nye projekter.

Og jeg vil gerne understrege, at det her kommer til at stå meget højt på min liste over prioriteringer, når vi når dertil.

Og når det kommer til it-understøttelsen af en fodlænkeordning, viser de norske erfaringer, at det er vigtigt at komme ordentligt fra start. I Norge tog det således flere år at komme i gang med en forsøgsordning, fordi der var udfordringer med teknologien.

Og selv om Norge nu i en årrække har haft en fast ordning, viser erfaringerne, at der fortsat kan være visse udfordringer med ordningen. Det drejer sig bl.a. om, at der kan gå mange "falske alarmer" til politiet, f.eks. fordi fodlænken løber tør for strøm, eller fordi den dømte opholder sig et sted uden GPS-dækning.

Det er derfor vigtigt, at vi går grundigt til værks, så vi ikke ender med en ordning, som skaber flere problemer, end den løser. Myndighederne skal være gearet til at håndtere ordningen, ligesom den ikke må give ofrene en falsk følelse af tryghed.

[Om indførelse af en forsøgsordning via kriminalforsorgen]

Der bliver i samrådsspørgsmålet spurgt til, om ordningen med omvendt fodlænke i stedet kan indføres via kriminalforsorgen, som det er tilfældet i Norge.

I lyset af it-udfordringerne hos politiet er Justitsministeriet i gang med at overveje, om kriminalforsorgen vil kunne bistå med it-understøttelse af en forsøgsordning. I de overvejelser indgår også en kortlægning af, hvilke nedprioriteringer en iværksættelse af en forundersøgelse af løsningen vil have for igangværende og planlagte projekter.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at en ordning med omvendte fodlænker indebærer en anden teknologi end

de elektroniske fodlænker, der bruges i kriminalforsorgen, når en domfældt skal afsone en straf.

Omvendte fodlænker vil derfor indebære en anden it-understøttelse end de almindelige elektroniske fodlænker.

Det betyder dels, at vi ikke kan kopiere løsningen, dels at it-understøttelsen af omvendte fodlænker – på samme måde som hos politiet – vil kræve et nyt it-projekt.

Det er derfor vigtigt for mig at understrege, at en placering af it-understøttelsen hos kriminalforsorgen ikke nødvendigvis vil indebære en markant tidsmæssig fremrykkelse af projektet.

Hertil kommer, at en ordning med omvendt fodlænke under alle omstændigheder vil forudsætte, at der går en alarm – f.eks. hos politiet – og at der bliver rykket ud, når den pågældende færdes eller opholder sig i det ikke-tilladte område.

De it-mæssige udfordringer ændrer imidlertid ikke på, at der er enighed om, at arbejdet med en omvendt fodlænke er særdeles vigtigt, og at myndighederne dermed også løbende overvejer tilrettelæggelsen af en ordning, så man

kan komme i gang så snart, der er teknisk mulighed for det.

Som led heri forstår jeg, at Rigspolitiet og Direktoratet for Kriminalforsorgen planlægger et besøg i Norge med henblik på at få en bedre forståelse af den norske ordning.

Jeg synes, at det er positivt, at myndighederne i fællesskab henter inspiration fra Norge og bliver klogere på den norske ordning. Uanset hvor forsøgsordningen ender med at blive forankret, og uanset hvordan den ender med at se ud, er det vigtigt, at vi har begge myndigheder med i projektet.

[Afslutning]

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at jeg deler spørgerens frustration over, at forsøgsordningen endnu ikke er på plads.

Det er naturligvis utilfredsstillende, at it-understøttelse skal stå i vejen for et projekt, der er bred politisk enighed om, og som potentielt vil kunne gøre en forskel for de ofre, der oplever utryghed og frygt.

Men det er desværre sådan virkeligheden ser ud, og den er vi nødt til at tage højde for. Der skal dog ikke være tvivl om, at der arbejdes på at finde løsninger, og at omvendte fodlænker står meget højt på min liste over prioriteringer af fremtidige it-projekter.

Tak for ordet.